Gemeente Amsterdam

Plan van Aanpak

project	Bosvisie 2030			
datum	Oktober 2018			
opdrachtgever	**bestuurlijk:**	Ivens	**ambtelijk:**	5.1,2,e
projectleider	5.1,2,e			
opsteller	5.1,2,e			
startdatum	Oktober 2018			
einddatum	Voorjaar 2019			
versie	1.1			
status	intern concept / ambtelijk concept / bestuurlijk concept / ambtelijk vastgesteld / bestuurlijk vastgesteld			

gevraagd besluit	Bestuurlijke goedkeuring van de inhoudelijke aanpak van het project.
achtergrond	De omgeving rondom het Amsterdamse Bos verandert snel. De metropool groeit explosief met als gevolg steeds meer en dichtere bebouwing en steeds meer (potentiële) gebruikers en omwonenden. Dat verhoogt de druk op het Bos en vraagt om een aanpak die de kansen en uitdagingen die de stedelijke groei biedt voor het Bos, en omgekeerd die het Bos biedt voor de stad, in goede banen leidt en tegelijkertijd de huidige kracht van het Bos behoudt en versterkt voor de toekomst. Het Amsterdamse Bos heeft zo'n 6 miljoen bezoeken op jaarbasis, krijgt een waardering van 8,3 (Passantenonderzoek 2015) en heeft al vijf jaar achtereen (2015 – 2017) het predicaat Uitmuntend ontvangen van de reiswebsite Tripadvisor. Het Bos is na het Vondelpark, het meest bezochte park/bos in de Amsterdamse regio. Tegelijkertijd lijkt er in het 1000 ha grote bos ruimte te zijn voor recreatieve groei (in zowel bezoekers als diversiteit van het recreatieve aanbod) en kan het Bos beter worden benut als kansenzone voor het realiseren van stedelijke en regionale opgaven. Denk daarbij aan een bijdrage leveren aan de klimaat- en duurzaamheidsopgaven van

stad en regio, een pioniers- en voorbeeldrol vervullen als toonaangevend stedelijk stadspark waarin ruimte geven aan groen, sport en recreatie, ontwikkelen van verdienvermogen èn ruimte bieden aan maatschappelijke opgaven hand in hand gaan.

Tegelijkertijd willen we in deze Bosvisie verkennen hoe het Amsterdamse Bos een stevig(er) verankering kan krijgen in de netwerkorganisatie van Amsterdam en regio. Om de waardering van het Bos in stand te houden en verder uit te bouwen willen we de staat van het Bos optimaliseren met het aanpakken van achterstallig onderhoud (MJOP, MIP) en zoeken naar een innovatieve en duurzame manier om ruimte te bieden aan activiteiten en initiatieven.

Voor de scope van de Bosvisie is gekozen voor 10 jaar *(en verder?/geen einddatum?* . De reden hiervoor is dat het Bos op een cruciaal punt is beland. Na 80 jaar is het Bos volwassen. De strategische vraag is hoe we de waarden van het volgroeide Bos kunnen behouden voor de toekomst in een sterk veranderende omgeving. Dat vraagt om strategische keuzes en concrete acties. Nooit eerder is het Bos geconfronteerd met een dergelijke opgave: de druk van de stad, klimaatverandering, duurzaamheidsvraagstuk, maatschappelijke opgaven, natuurwaarden naast toenemende recreatie, meer nadruk op verdienvermogen. Dat vergt keuzes die verder reiken dan één bestuursperiode.

Daarnaast bevat de Bosvisie 2930 een uitvoeringsagenda. Deze sluit aan op de thema's en ambities van het coalitieakkoord van Amsterdam. Ook het coalitieakkoord van Amstelveen biedt handvatten. Immers, het Amsterdamse Bos valt publiekrechtelijk grotendeels onder de gemeente Amstelveen. Dit biedt kansen voor een constructief partnerschap.

probleemstelling

De potentie van het Amsterdamse Bos als volwaardige partner voor het realiseren van de maatschappelijke- en ruimtelijke opgaven in de omringende metropool, is relatief onbekend en onderbenut. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de matige verankering van het Bos in de netwerkorganisatie van stad en regio en het niet-up-to-date-zijn van de marketing/communicatie/sponsoring tools en –expertise van het Bos.

Een gevolg daarvan is dat (te) weinig middelen toegekend dan wel gegenereerd worden om de waarden van het huidige Bos in stand te kunnen houden (beheer & onderhoud), laat staan verder uit te bouwen. De tekorten zijn de afgelopen jaren opgelopen tot 6 miljoen incidenteel en 2 miljoen structureel per jaar. De verwachting is dat een onderzoek naar de staat van het Bos dat nu wordt uitgevoerd een hoger tekort zal laten zien.

De onbekendheid en onderbenutting van het Amsterdamse Bos als kansenzone voor het realiseren van maatschappelijke en ruimtelijke doelen geldt zowel binnen de stedelijke organisatie als bij externe partijen. Beleving van natuurwaarden, sport en recreatie zijn de corebusiness van het Bos. Die kunnen slimmer worden benut. Bijvoorbeeld met innovatief bosbeheer, nieuwe vormen van partnerships met exploitanten, betaald parkeren, sponsoring, enz. Daarnaast kunnen de functies van het Bos worden verbreed, denk

Gemeente Amsterdam

daarbij aan hoogwaardige horeca, maatschappelijke taken, educatie, cultuur, circulaire economie enz.

doel

- Vaststelling van een heldere en gedragen (door alle belanghebbenden) Bosvisie 2030, die op basis van intensieve participatie van alle betrokken partijen, inzicht geeft in de kansen en mogelijkheden van het Amsterdamse Bos voor het realiseren van de maatschappelijke- en ruimtelijke opgaven in de metropool.
- De Bosvisie biedt inzicht in behoud en versterking van de waarden (landschap/cultuur/natuur) van het Amsterdamse Bos en wat er nodig is om die te optimaliseren en toekomstbestendig te maken. Bijvoorbeeld door betere verbindingen met stad en ommeland en slimmere manieren van geld verdienen/exploitatie.
- Voor een gedragen Bosplan is het noodzakelijk dat de medewerkers van de organisatie Amsterdamse Bos nauw betrokken zijn bij het proces en zich vervolgens zodanig organiseren dat de Bosvisie 2030 efficiënt en optimaal kan worden uitgevoerd.
- Verankering/positionering van het Bos in het regionale-/stedelijke- en gebiedsnetwerk van de stad. .

resultaat

Het Bosvisie 2030 biedt inzicht in de manier waarop een evenwicht gevonden kan worden tussen (beschermen), beheren, benutten en ontwikkelen. Dat gebeurt op een vernieuwende en creatieve manier die agendeert door vorm en inhoud. De borging van de kwaliteit en positie van het Bos in de toekomst verkennen we langs de volgende vragen/thema's:

1. Hoe is de verhouding tussen natuur/cultuurhistorie en recreatie en hoe komt dit tot uiting? Welke rol speelt toegankelijkheid en zonering hierin? Wat zijn de kansen en mogelijkheden voor de toekomst?
2. Hoe wordt er geld verdiend? Kortom, hoe zit het met exploitatie (contracten, parkeren), sponsoring, marketing relatiebeheer en communicatie van het Bos? Wat zijn de kansen en mogelijkheden voor de toekomst?
3. Hoe wordt ruimte geboden aan maatschappelijke activiteiten zoals cultuur, participatieplaatsen, gezondheid, educatie, vrijwilligerswerk, stadslandbouw, enz.? Wat zijn de kansen en mogelijkheden voor de toekomst?
4. Hoe ziet de organisatie van het Bos eruit? Is deze berekend op de opgaven en kansen voor de toekomst? Wat vergt het verzilveren van de kansen en mogelijkheden op bovengenoemde thema's voor de verankering van het Bos in

het netwerk van stad en regio?

De Bosvisie 2030 komt tot stand via een uitgekiend participatietraject dat enerzijds gericht is op het ophalen van kansen, mogelijkheden en draagvlak voor de Bosvisie 2030 en anderzijds op het duurzaam verankeren van participatie als basistool binnen de Bosorganisatie. Voor de inrichting van dit proces worden deskundigen geconsulteerd binnen en buiten de organisatie.
Het participatieproces en het tot stand brengen van de Bosvisie gaan hand in hand met elkaar en vormen een integraal creatief product waarvan de vorm nog moet worden bepaald.

- Participatie vindt plaats met in- en externe belanghebbenden (inclusief bezoekers, omwonenden en inwoners van Amsterdam en Amstelveen) --> SWOT- en omgevingsanalyse bieden handvatten
- De aanpak participatie: op weg naar Bosvisie 2030 wordt (na akkoord van de opdrachtgever) voorgelegd aan de wethouder (november 2018)
- De Bosvisie 2030 wordt in z'n uiteindelijke vorm met beleidspunten ter besluitvorming voorgelegd aan de B&W en de gemeenteraad.. Beoogt eerste concept gereed, voorjaar 2019.

Aangezien de belangen van de verschillende in- en externe betrokkenen divers zijn, wordt gestreefd naar het uitwerken van drie scenario's op de vier thema's: een nul-variant, een plus-variant en een midden-variant. Op deze manier worden de consequenties van de verschillende keuzes inzichtelijk maken.

afbakening

Het Bosvisie 2030:

- Is geen plan waarin alle acties en plannen en visies die gemaakt worden voor het Amsterdamse Bos zijn opgenomen. Bijvoorbeeld de beheervisie die nu wordt ontwikkeld. De Bosvisie 2030 biedt een overkoepelend kader dat richting geeft en handvatten biedt voor deelprojecten, plannen en acties voor het komende decennium.
- Biedt kaders voor de (in) richting en positionering van de organisatie maar is *geen* organisatieplan.
- Bevat een uitvoeringsagenda voor de eerstvolgende vier jaar en sluit aan bij de uitvoeringsagenda van het college.

gebruikers

Gebruikers van de Bosvisie 2030

De gebruikers van het Bos zijn geïnventariseerd aan de hand van een omgevingsanalyse

Gemeente Amsterdam

of stakeholderanalyse. Deze analyse geeft inzicht in de actoren die in de omgeving van het Amsterdamse Bos verkeren. De resultaten van de omgevingsanalyse worden onder meer gebruikt om de aanpak participatie nader in te vullen. (Bijlage 2, Globale omgevingsanalyse).

randvoorwaarden

Bestuurlijk:

1. Participatie met alle betrokkenen (in- en extern), culminerend in een participatiefestival in het Bos
2. Waarden (cultuurhistorie en natuur) van het Bos in stand houden, ruimte creëren voor nieuwe initiatieven. Duidelijke functiescheiding aanbrengen (zonering).
3. (Terug) verdienvermogen van het Bos in kaart brengen
4. Afstemmen/samenwerken met Amstelveen en Provincie N-H
5. Aansluiten op coalitieakkoord, uitvoeringsagenda en andere visies en plannen die betrekking hebben op het Bos.

Ambtelijk Opdrachtgever

1. Interne afstemming met belanghebbende directies en met belanghebbende externe organisaties
2. Het 'verhaal van het Bos' op een aantrekkelijke en creatieve manier vormgeven

relatie met

De belangen, mogelijkheden en ontwikkelingen van het Amsterdamse Bos komen ook in andere plannen en visies aan bod. De belangrijksten zijn:

1. Provincie Noord-Holland, PRV (provinciale Ruimtelijke Verordening); waarden en kenmerken natuurtypen (besluitvorming voorjaar 2019).
2. Bestemmingsplan, omgevingswet: dit valt grotendeels onder de verantwoordelijkheid van gemeente Amstelveen. Op 27 september is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld door de raad van Amstelveen.
3. Visie Sportas: R&D, hierin principebesluit voor fietspad langs museumtramlijn. Sportas ligt voor driekwart in het Amsterdamse Bos. Planning: ambitienota en principebesluit bijna gereed. Bestuurlijk traject wordt gepland.
4. Groenvisie, R&D, het Amsterdamse Bos is onderdeel van het Amsterdamse

groen en valt dus ook onder het Amsterdamse groenbeleid.. Planning 2020

5. Enter.nl: mogelijk doortrekken Noord-Zuidlijn met mogelijkheden om Bos beter te ontsluiten. Planning: eerste verkenning Groot Amsterdamse Bos gereed, trekker R&D. Enter en GAB op elkaar aansluiten.
6. Verdi/Zuidas: Zuidas: ontwikkeling Jachthaventerrein Amsterdamsen Bos met splitsing van groen en bebouwing. Daarnaast mogelijkheden voor toegankelijkheid en ontsluiting van het Bos. Planning: principenota vastgesteld door B&W, 2017.
7. Sportvisie 2025: Amsterdamse doelstellingen op het gebied van sport en sportieve recreatie

Projectaanpak

Het project Bosvisie 2030 kent verschillende deelprojecten en – deelresultaten. Rode draad door het hele project is de participatieaanpak: op welke manier en op welk moment worden welke doelgroepen betrokken en met welk doel?

Voor ieder deelproject geldt de volgende globale aanpak:

1. Inventarisatie van de stand van zaken
2. Expertmeeting(s) om kansen en mogelijkheden voor de toekomst te verkennen
3. Oogst inbrengen in participatie/inspraakproces
4. Resultaten inbrengen in scenario's voor het Bosvisie 2030

Aanpak Participatie

- Breng partners/betrokkenen in beeld via omgevingsanalyse en SWOT-analyse (bijlage 2 en 3)
- Benut kennis van in- en externe deskundigen
- Stel plan op voor participatie aanpak. Dit plan is een belangrijke basis voor de overige deelprojecten.

Deelproject Natuurwaarden, recreatie, toegankelijkheid

- Breng de waarden in kaart, ook vanuit andere projecten.
- Maak inzichtelijk wat we willen behouden en hoe dit moet gebeuren.
- Onderbouw dit met (bestaand) onderzoek en inzichten van experts

(expertmeeting) van binnen en buiten.

- Consequenties voor (positionering van) het Bos inbrengen in Bosvisie .

Deelproject Maatschappelijke activiteiten in het Bos

- Geef inzicht in aard en omvang van de huidige maatschappelijke activiteiten
- Onderzoek hoe (een deel van) die activiteiten kunnen worden uitgebouwd (expertmeeting met experts van binnen en buiten).
- Geef aan welke kansen er zijn, op welke manier de uitbouw van activiteiten kan plaatsvinden en in welk tijdsbestek.
- Consequenties voor (positionering van) het Bos inbrengen in de Bosvisie

Deelproject Exploitatie en Verdienvermogen van het Bos

- Geef inzicht in het huidige verdienvermogen van het Bos
- Onderzoek op welke manier het verdienvermogen kan worden versterkt (parkeren, (erf)pacht, sponsoring, marketing)--> expertmeeting.met in-en extern deskundigen)
- Breng de mogelijkheden en consequenties in beeld, en geef aan binnen welk tijdsbestek de verschillende opties kunnen worden gerealiseerd.
- Consequenties voor (positionering van) het bos inbrengen in de Bosvisie

Deelproject ruimtelijke ordening: vergroting van het areaal Amsterdamse Bos met Nieuwe Meer/ Noordelijke oeverlanden / Golfterrein Badhoevedorp

- Nog verder uitwerken

Organisatie Amsterdamse Bos

Naast participatie is de positionering van het Bos een rode draad door het project Bosvisie 2030. Afhankelijk van de uitkomsten en keuzes in de deelprojecten en de totaalafweging, heeft dit consequenties voor de Bosorganisatie en de gewenste positionering van de Bosorganisatie binnen het netwerk van de gemeente Amsterdam en de regio.

In de Bosvisie 2030 worden hiervoor aanbevelingen gedaan.

Gemeente Amsterdam

Planning

Eerste fase*: *verkenning: september – december 2018

- Opzet en uitwerking participatieplan (bijlage 1 Eerste concept) Participatie is gestart met zeven excursies (8-18 oktober) naar collega stadsparken. Oogst is input voor de deelprojecten
- Risicoanalyse, omgevingsanalyse en SWOT-analyse met projectteam (inplannen)
- Bijeenkomst met klankbordgroep (directeuren/managers) om uitgangspunten project te bespreken.
- Aanpak participatie gereed (delen worden al uitgevoerd)
- Eerste fase van de overige drie deelprojecten gereed
- Inventariseren van de 'bruikbare momenten' zoals 29 november (Parkenoverleg) en 9 januari (Nieuwjaarsreceptie Provincie Noord-Holland
- 19 november: Plan van Aanpak in staf wethouder

Tweede fase, uitvoering: januari – maart 2019

- Opbrengst van quick scan en interne participatie Bosorganisatie dienen als input voor vervolg participatieaanpak.
- Expertmeetings rond de drie deelprojecten (natuur versus recreatie, maatschappelijke activiteiten en verdienvermogen).
- Outline opstellen voor het Bosplan 2019 – 2025
- Opzet voor participatiemanifestatie in het Bos

Derde fase, opbrengsten verzamelen en besluitvorming maart- juni

- De opbrengsten van de participatie rondes worden in een synthese sessie samengebracht. Hiervoor worden in ieder geval (politieke) kopstukken uit de organisaties (Amsterdam, Amstelveen en provincie N-H) uitgenodigd.
- Eerste versie van Bosplan 2019-2022 gereed
- Stafbesprekingen, commissie en raad
- Hoe zit het met inspraak?

organisatie

Projectteam

5.1,2,e overall projectverantwoordelijkheid, afstemming

Gemeente Amsterdam

opdrachtgever

5.1,2,e planning, financiën, coördineert afspraken

5.1,2,e participatie en communicatie

5.1,2,e agendabeheer, verslaglegging

5.1,2,e 5.1,2,e taken .

5.1,2,e 5.1,2,e taken

5.1,2,e 5.1,2,e taken

5.1,2,e 5.1,2,e taken

PM: de taken van de projectteamleden worden nader ingevuld.

Stuurgroep

Het MT Bos) is de stuurgroep van het project Bosvisie 2030, bijsturen, deelproducten goedkeuren, eens per maand bijpraten, scheppen voorwaarden projectcondities t.a.v. tijd, financiën en kwaliteit.

Klankbordgroep

In de klankbordgroep zijn directeuren/managers vertegenwoordigd die cruciaal zijn voor het project. De klankbordgroep komt aan het begin (november) en aan het eind van het project (juni) bijeen. Beoogd deelnemers zijn: :

Norbert Krijnen, directeur Sport & Bos

Esther Agricola, directeur R&D

Esseline Schieven, directeur V&OR

Ronald Venderbosch, directeur Participatie

David van Traa, directeur Zuidas

Olga Leijten, directeur Kunst & Cultuur

5.1,2,e strateeg Amstelveen

Joost Ravoo, directeur Communicatie

Vertegenwoordiger Amsterdam Marketing

Vertegenwoordiger MRA

tijd

Zie gedetailleerde planning (bijlage 4)

communicatie / participatie

Participatieaanpak vormt hart van de bosvisie 2030.

Aanpak wordt op dit moment ontwikkeld.

Gemeente Amsterdam

Uitgangspunten:

1. Interne organisatie betrekken en meenemen in het vormgeven van het 'verhaal van het Bos'. .
2. Een ring van betrokkenen steeds verder vergroten en verdiepen zowel in-als extern. en uitbreiden
3. Biedt handvatten over de manier, wanneer en hoe, welke personen/partijen moeten worden betrokken bij het project Bosvisie 2030
4. De basis voor de aanpak van de communicatie en participatie vormen de SWOT analyse en de omgevingsanalyse (die in de maak zijn

risico Resultaten risicoanalyse: nog nader in te vullen (bijlage 5)

akkoord opdrachtgever

plaats

datum

akkoord projectleider

plaats

datum